Woensdrecht zorgt en ontspant !

Concept Kadernota welzijn cultuur en sport 2010-2013
Gemeente Woensdrecht

Hoogerheide, 11 januari 2010
Opgesteld door: J. Danckaert en C. van Loon
In samenwerking met: Stade Advies B.V.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 2

2. Inleiding 3
   2.1 Voorgeschiedenis 3
   2.2 Karakter van een kadernota 3
   2.3 Relatie met subsidiebeleid 4
   2.4 Uitvoering en tussentijdse aanpassingen 5
   2.5 Wijze van totstandkoming van de kadernota 5

3. Welzijn 6
   3.1 Wat is het 6
   3.2 Wat is er 7
   3.3 Specifieke situatie Woensdrecht 7
   3.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding 8
   3.5 Wie maken het mogelijk 10
   3.6 Welke effecten willen we bereiken 11

4. Cultuur 17
   4.1 Wat is het 17
   4.2 Wat is er 17
   4.3 Specifieke situatie Woensdrecht 18
   4.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding 21
   4.5 Wie maken het mogelijk 22
   4.6 Welke effecten willen we bereiken 22

5. Sport 26
   5.1 Wat is het 26
   5.2 Wat is er 26
   5.3 Specifieke situatie Woensdrecht 27
   5.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding 27
   5.5 Wie maken het mogelijk 28
   5.6 Welke effecten willen we bereiken 28

6. Draagvlak 30

7. Financiële consequenties 30

8. Slot 30
   8.1 Vervolgtraject: aanpak, uitvoering tijdpad 30
   8.2 Speerpunten 31
   8.3 Evaluatie 32
   8.4 Communicatie 32

9. Bijlagen
   9.1 aanbevelingen rekenkamercommissie 33
   9.2 prestatievelden Wmo 33
   9.3 overzicht structureel gesubsidieerde maatschappelijke instellingen per januari 2010 34

1. Samenvatting

Voor u ligt een integrale “Kadernota welzijn, cultuur en sport 2010-2013”.
De inzet van vele inwoners in onze gemeente voor welzijn, cultuur en sport is groot. We prijzen ons gelukkig dat er zoveel mensen zowel individueel, in verenigingsverbanden of in instellingen, bezig zijn voor het welzijn van jong tot oud.

In deze kadernota geven wij voor de beleidsterreinen welzijn, cultuur en sport aan welke effecten wij willen realiseren. Wij doen dat door het formuleren van maatschappelijke effecten: welke verandering of verbetering willen we op langere termijn bereiken. Deze maatschappelijke effecten hebben we vertaald in concrete beleidsdoelstellingen: wat willen we binnen een periode van vier jaar bereiken. De beleidsterreinen welzijn, cultuur en sport zijn breed en gedifferentieerd: voor de verschillende maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen verwijzen wij u naar de afzonderlijke paragrafen. De kadernota biedt geen uitputtend overzicht. Het gaat hier om keuzes op hoofdlijnen die richtinggevend zijn voor verdere beleidsontwikkeling. Als het aan de orde is wordt in de nota verwezen naar eerder vastgesteld beleid. Dit beleid blijft gehandhaafd, maar is soms op onderdelen aangescherpt.

Bij het opstellen van de kadernota is in eerste instantie uitgegaan van de bestaande financiële richtlijnen met betrekking tot de hoogte van de subsidies, zoals die zijn opgenomen in de begroting inclusief het subsidieplafond. Echter bij de vaststelling van de begroting 2010 en het meerjarenperspectief 2010-2013 van de gemeente is opgenomen dat gekeken moet worden naar de omvang van de subsidies. Er zal minder aan reguliere subsidie beschikbaar zijn.
Bepaalde projecten zijn nog in onderzoeksfase of haalbaarheidsfase denk hierbij aan BWI of wielercentrum. Hiervoor zijn nog geen middelen opgenomen. Dit is afhankelijk van de resultaten uit de onderzoeken.

Het opstellen van een kadernota maakt onderdeel uit van het traject om te komen tot een juridische en beleidsinhoudelijke fundering van het gemeentelijk subsidiebeleid. Het subsidiebeleid betreft alle gemeentelijke subsidies aan maatschappelijke organisaties. Wij zullen aan de instellingen die een gemeentelijke subsidie ontvangen, vragen op welke wijze ze aan de beleidsdoelstellingen kunnen bijdragen. In de nog vast te stellen beleidsregel “Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport” zal verwezen worden naar deze kadernota en de beleidsdoelstellingen die hierin zijn opgenomen.

Leeswijzer

Deze nota volgt de standaard opzet van een kadernota. In het algemene gedeelte is opgenomen een samenvatting en inleiding (paragraaf 1 en 2). Vervolgens wordt per beleidsterrein (welzijn, cultuur en sport, paragrafen 3, 4 en 5) ingegaan op: de probleemstelling (wat is het), het kader (wat is er), de bestaande toestand (de specifieke situatie in Woensdrecht, ontwikkelingen en beleid in voorbereiding, wie maken het mogelijk) en de hoofdlijnen van beleid (welke effecten willen we bereiken). De nota eindigt met een uiteenzetting over het draagvlak voor de nota (paragraaf 6), de financiële consequenties (paragraaf 7) en het slot met o.a. het vervolgtraject, speerpunten en aanbevelingen (paragraaf 8).

2. Inleiding

2.1 Voorgeschiedenis

Er zijn diverse redenen om een kadernota welzijn, cultuur en sport op te stellen.
In 2006 is het Welzijnsplan (dat dateert van 2001) en het gemeentelijk subsidiebeleid 2001-2005 geëvalueerd. Daarbij heeft de raad besloten het subsidiebeleid aan te passen op basis van de in het evaluatieverslag genoemde aanbevelingen. De evaluatie heeft nog niet geleid tot een nieuw welzijnsplan. Het huidige Welzijnsplan 2001 wordt nog steeds gebruikt als toetsingskader voor gemeentelijke subsidies op de terreinen welzijn, cultuur en sport. Inmiddels is met de komst van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) de Welzijnswet vervallen en zijn in Woensdrecht de kadernota Wmo en het beleidsplan Wmo vastgesteld. Hiermee is het Welzijnsplan 2001 inhoudelijk grotendeels achterhaald. Met de vaststelling van deze kadernota komt het Welzijnsplan 2001 te vervallen.

Terwijl er op het beleidsterrein welzijn sprake is van – gedeeltelijk- achterhaald vastgesteld beleid, was er op het gebied van cultuur en sport geen vastgesteld beleid. In het proces van beleidsontwikkeling, besluitvorming en subsidiering, blijkt het ontbreken van een vastgesteld beleidsdocument een belemmering te zijn. Ook is in de laatste jaren door de raad op de terreinen welzijn, cultuur en sport een aantal moties aangenomen, die nog niet of niet zichtbaar in het gemeentelijk beleid zijn doorgevoerd.

In 2008 heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid van de gemeente, voor wat betreft de subsidies tot een bedrag van € 25.000,00. Conclusie van de rekenkamercommissie was dat het beleidskader dat ten grondslag ligt aan de subsidieverlening onvoldoende is uitgewerkt. In de Algemene Subsidie Verordening en in het Welzijnsplan 2001 is onvoldoende concreet opgenomen welke activiteiten voor subsidie in aanmerking komen of wat de beoogde maatschappelijke effecten van de te subsidiëren activiteiten zijn. Hierdoor kan de gemeente niet toetsend optreden bij het toekennen en vaststellen van subsidies. De rekenkamercommissie beveelt de raad ondermeer aan haar dualistische positie in te nemen door maatschappelijke effecten te formuleren en deze vast te leggen in een kaderstellende nota. Met deze kadernota geven wij gehoor aan deze aanbeveling van de rekenkamercommissie.

2.2 Karakter van een kadernota

In deze kadernota zijn de maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen opgenomen die de gemeente Woensdrecht op de beleidsterreinen welzijn, cultuur en sport wil realiseren. Daarbij verstaan wij onder maatschappelijk effect de gewenste verandering in de maatschappelijke omgeving of bij de beoogde doelgroep die we op langere termijn willen realiseren. Een beleidsdoelstelling is een vertaling van een maatschappelijk effect. Dit gebeurt in concrete, zo mogelijk smart[1] geformuleerde termen.

De kadernota biedt geen uitputtend overzicht. Het gaat hier om keuzes op hoofdlijnen die richtinggevend zullen zijn voor verdere beleidsontwikkeling. In de kadernota wordt verwezen naar al vastgesteld en actueel beleid, waaraan beleidsdoelstellingen zijn ontleend en naar beleid dat in voorbereiding is.

[1] Smart: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.

Voor het beleidsterrein welzijn zijn de belangrijkste beleidsdoelstellingen opgenomen onder verwijzing naar al vastgesteld beleid dat onverkort geldig blijft. Er is geen sprake van een inhoudelijke beleidswijziging. Wel is op onderdelen bestaand beleid aangescherpt, door middel van het formuleren van specifieke en zo mogelijk meetbare doelstellingen.
Voor de beleidsterreinen cultuur en sport was nog geen sprake van eerder vastgesteld beleid. Het is concreter en meer gericht op het volledig bestrijken van het beleidsterrein. Mocht dit noodzakelijk blijken, dan kunnen aanvullend uitvoeringsplannen opgesteld worden.
Er is gekozen voor een integrale kadernota welzijn, cultuur en sport, om de dwarsverbanden tussen de beleidsterreinen te kunnen leggen. Zo geldt voor alle drie de beleidsterreinen dat specifiek beleid voor ouderen, jeugd en vrijwilligers in voorbereiding is.

2.3 Relatie met subsidiebeleid

Zoals de rekenkamercommissie al signaleerde, is in de huidige subsidiepraktijk onvoldoende onderbouwd op grond waarvan subsidies verleend worden. Deze kadernota welzijn, cultuur en sport voorziet in het beleidsinhoudelijke kader voor te verlenen subsidies. Op basis van de kadernota kunnen vervolgens uitvoeringsvoorschriften worden opgesteld: eveneens een aanbeveling van de rekenkamercommissie. Na de definitieve vaststelling van de kadernota welzijn, cultuur en sport, leggen wij aan de raad voor: een notitie Subsidiebeleid, een aangepaste Algemene Subsidie Verordening. De raad wordt gehoord over de uitvoeringsvoorschriften in de vorm van een beleidsregel “Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport”. Deze voorschriften worden door het college vastgesteld.

De kadernota welzijn, cultuur en sport vormt de inhoudelijke, beleidsmatige onderbouwing voor het subsidiebeleid van de gemeente Woensdrecht. In de kadernota zijn de maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen opgenomen waaraan subsidieaanvragen getoetst zullen worden. Intentie is om op basis hiervan met de instellingen die een gemeentelijke subsidie ontvangen afspraken te maken over de wijze waarop zij aan deze effecten en beleidsdoelstellingen een bijdrage kunnen leveren. Organisaties kunnen aan meerdere beleidsdoelstellingen een bijdrage leveren, terwijl tegelijkertijd aan één beleidsdoelstelling meerdere organisaties kunnen bijdragen.

<table>
<tr><td colspan="4">Maatschappelijke effecten</td></tr>
<tr><td colspan="4">Beleidsdoelstellingen</td></tr>
<tr><td>Kadernota welzijn, cultuur, sport -></td><td>Notitie subsidiebeleid (uitgangspunten, subsidievormen)</td><td>Algemene Subsidie Verordening (juridisch kader)</td><td>Uitvoeringsvoorschriften / Beleidsregels welzijn, cultuur, sport</td></tr>
<tr><td colspan="4">Afspraken maken met instellingen</td></tr>
</table>

Overigens is er, naast de directe subsidies die aan instellingen en organisaties verleend worden, ook sprake van indirecte financiële steun. De gemeente realiseert accommodaties (multi-functionele centra, sportaccommodaties) en berekent hier geen kostendekkende huurtarieven voor. Er dient een afzonderlijke nota accommodatiebeleid opgesteld te worden waarin op deze kwesties wordt ingegaan.

2.4 Uitvoering en tussentijdse aanpassingen

In de kadernota zijn zoveel mogelijk concrete, meetbare doelstellingen opgenomen. Wat kan er over 4 jaar gerealiseerd zijn? Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Wmo monitor uit 2009, de bewonersenquête en het burgeronderzoek van 2009, en recente onderzoeken van instellingen als de Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst (GGD). Wanneer onderzoeksgegevens over de huidige situatie ontbraken, zijn de percentages indicatief en zal er in 2010 een nulmeting plaatsvinden. Dit kan leiden tot een aanscherping van de percentages. [2] Beleid dat op deelterreinen in ontwikkeling is, kan eveneens van invloed zijn op de doelstellingen zoals ze nu geformuleerd zijn. Het meerjarige karakter van de kadernota betekent niet dat er tussentijds geen aanpassingen kunnen plaatsvinden. Dit zal dan aan de raad worden voorgelegd.

De kadernota wordt aan de raad ter vaststelling aangeboden. Het is vervolgens aan het college om op basis van deze kadernota nadere uitwerking te geven aan gemeentelijk beleid in de vorm van beleidsnota's en uitvoeringsplannen. De beleidsdoelstellingen die in deze kadernota zijn opgenomen, komen ook voor in de programmabegroting 2010, en zullen jaarlijks in de programmabegroting terugkeren. Tijdens het proces om te komen tot deze kadernota zijn deze beleidsdoelstellingen aangescherpt, afwijkingen worden in een wijziging van de programmabegroting verwerkt.

2.5 Wijze van totstandkoming van de kadernota.

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie uit het onderzoeksrapport "Geen gift maar verdienste" zijn door de raad overgenomen (zie bijlage 1). Als eerste stap in het proces om te komen tot een inhoudelijke en juridische fundering van het gemeentelijk subsidiebeleid heeft de raad in een brainstormsessie gewenste maatschappelijke effecten geformuleerd. Deze zijn vervolgens vertaald in concrete beleidsdoelstellingen. Daar waar nodig zijn de beleidsdoelstellingen aangepast naar aanleiding van de bespreking met een afvaardiging van de raads- en burgerleden op 6 oktober 2009 en met de betrokken maatschappelijke organisaties op 5 november 2009.

[2] De gebruikte streefpercentages zijn procentpunten die een absoluut verschil aangeven tussen waarden die in procenten worden uitgedrukt. Als bijvoorbeeld een rentepercentage stijgt van 2% tot 3% is dit relatief uit te drukken als een stijging met 50%, of absoluut als een stijging van 1 procentpunt. In deze kadernota is dit laatste het geval.

3. Welzijn

3.1 Wat is het

Gemeentelijk welzijnsbeleid heeft betrekking op het algemene welzijn van de inwoners, meer in het bijzonder gericht op maatschappelijke participatie, zelfredzaamheid en sociale cohesie[3]. Werksoorten als sociaal cultureel werk, opbouwwerk en jongerenwerk kunnen ingezet worden om verschillende doelen op dit beleidsterrein te realiseren. Met het oog op maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid, en het voorkomen en bestrijden van achterstanden kan specifiek beleid voor bepaalde doelgroepen noodzakelijk zijn (jeugd, ouderen, mensen met een beperking, kwetsbare burgers).

Welzijnsbeleid is breder dan het Wmo-beleid: het omvat bijvoorbeeld ook de scouting, het peuterspeelzaalwerk, buro Halt en de EHBO verenigingen. Zowel professionele als vrijwilligersorganisaties zijn op dit vlak actief. Beleidsterreinen met raakvlakken zijn armoedebeleid en volksgezondheid. In deze kadernota is uitgegaan van een brede opvatting van welzijnsbeleid, waarmee ook deze aanpalende beleidsterreinen gedeeltelijk zijn meegenomen.
Niet onder het welzijnsbeleid vallen arbeidsmarktbeleid, onderwijsbeleid, sport- en cultuurbeleid. Er zijn echter wel raakvlakken. In deze kadernota worden op ieder beleidsterrein de dwarsverbanden benoemd, om vraagstukken integraal te kunnen benaderen.

[3] Sociale cohesie: is het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving.

3.2 Wat is er

In het welzijnsbeleid van de gemeente Woensdrecht staan de Kadernota Wmo (2005) en het Beleidsplan Wmo 2008-2011 centraal. Het Welzijnsplan dateert van 2001. In 2006 is het Welzijnsplan en het gemeentelijk subsidiebeleid 2001-2005 geëvalueerd. De evaluatie heeft nog niet geleid tot een nieuw Welzijnsplan. Het huidige Welzijnsplan wordt nog steeds gebruikt als toetsingskader voor gemeentelijke subsidies op de terreinen welzijn, cultuur en sport. Inmiddels is met de komst van de Wmo de Welzijnswet vervallen en zijn in Woensdrecht de kadernota Wmo en het beleidsplan Wmo vastgesteld.

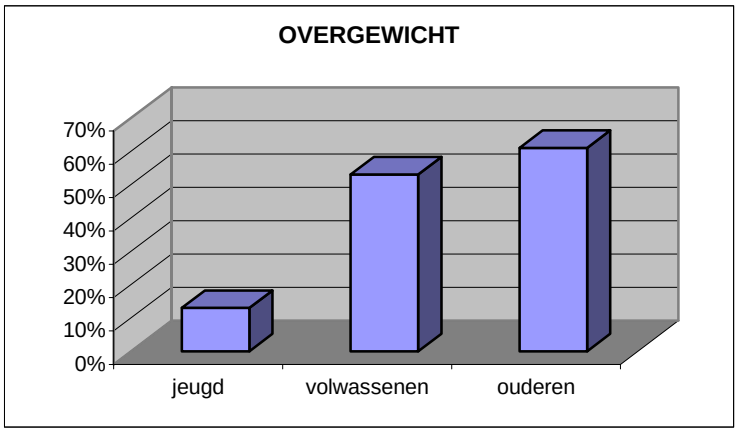
Hiermee is het Welzijnsplan inhoudelijk grotendeels achterhaald. Met de vaststelling van deze kadernota welzijn, cultuur en sport, waarin ook deels de evaluaties van het Welzijnsplan zijn verwerkt, komt het Welzijnsplan te vervallen. Vastgestelde beleidsnota's op deelterreinen zijn de nota armoedebeleid en de nota volksgezondheid 2008-2011. Er is een bouwstenennotitie inzake het jeugdbeleid vastgesteld, een visiedocument, een samenwerkingsovereenkomst en een bedrijfsplan voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), en een visiedocument over de Brede Welzijnsinstelling (BWI).

In regionaal verband is een Regionaal Kompas vastgesteld. Het Regionaal Kompas is tot stand gekomen door middel van een samenwerking tussen de centrumgemeente Bergen op Zoom en de regiogemeenten op het gebied van maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid (prestatievelden 7,8, 9 Wmo). Voor een omschrijving van de prestatievelden van de Wmo wordt verwezen naar de bijlage. Via deze nota en het hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma wordt beoogd te komen tot een sluitende woon-zorg keten voor sociaal kwetsbare mensen in de regio West-Brabant met de verschillende partners zoals het zorgkantoor, woningcorporaties en zorgaanbieders.

3.3. Specifieke situatie in Woensdrecht

Specifiek voor de gemeente Woensdrecht is dat de gemeente uit vijf kernen bestaat: Woensdrecht, Hoogerheide, Putte, Ossendrecht en Huijbergen. De aanwezigheid van voorzieningen en de leefbaarheid in de kernen vormen een rode draad in het welzijnsbeleid. Instrumenten als integrale dorpsontwikkelingsplannen (idop's) en dorpsplatforms worden, naast de verschillende onderzoeken naar leefbaarheid (bewonersenquêtes en de Wmo monitor), ook ingezet om op dit vlak beleid te ontwikkelen.
Ook kenmerkend voor Woensdrecht is het verenigingsleven en de brede inzet van vrijwilligers. Dit is belangrijk voor de leefbaarheid in de gemeente en wordt daarom ook met subsidie ondersteund.
Over het algemeen laat de gemeente Woensdrecht op het vlak van welzijn en ook volksgezondheid een beeld zien dat gelijk is aan regionale en landelijke gemiddelden. Gebleken is dat het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt hoog is.

Uit de monitor van de GGD blijkt dat er, conform het landelijke beeld, sprake is van overgewicht en alcoholgebruik bij jongeren. Overgewicht komt ook voor onder volwassenen en ouderen.

Met het gemeentelijk sportbeleid, jeugdbeleid en gezondheidsbeleid kan gericht ingezet worden op de bestrijding van overgewicht onder alle doelgroepen en het verminderen van alcoholgebruik bij jongeren. In de jeugdmonitor van de GGD in 2007 was het druggebruik onder jongeren vergelijkbaar met de regio. Een recente veldverkenning door Novadic Kentron naar drugsgebruik onder hangjongeren geeft aanleiding om hier aandacht aan te besteden.
De bevolkingssamenstelling van Woensdrecht verandert onder invloed van ontgroening en vergrijzing. Dit vraagt specifieke beleidsaandacht: wat is nodig opdat ouderen en inwoners met een beperking zo lang mogelijk zelfredzaam kunnen blijven en welke voorzieningen dienen er te zijn opdat inwoners niet uit Woensdrecht wegtrekken.

3.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding

Uitvoering Wmo

Nadat de beleidsnota Wmo in 2008 is vastgesteld, is begonnen met de uitvoering ervan. Aanvankelijk is prioriteit gegeven aan de aanbesteding van de huishoudelijke verzorging, en aan de vorming van een Wmo loket, in eerste instantie op het vlak van zorg (prestatieveld 6).
Sinds 2008 is door centrumgemeente Bergen op Zoom in samenwerking met de regiogemeenten een lokaal maatschappelijk steunsysteem ontwikkeld waarmee in Woensdrecht een vangnet voor mensen met psychische problemen is gerealiseerd.

Brede Welzijnsinstelling

In het kader van de uitvoering van de Wmo wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de mogelijkheid en de financiële haalbaarheid van de oprichting van een Brede Welzijnsinstelling (BWI). Een BWI zou een centrale rol met betrekking tot de uitvoering van de Wmo kunnen hebben. Uitgangspunt is dat de rol die vrijwilligersorganisaties in de uitvoering van de Wmo spelen bij de komst van een BWI gehandhaafd blijft. Wel zou de BWI een faciliterende rol voor vrijwilligers moeten spelen. In de BWI wordt ouderenbeleid ondergebracht. De huidige stichting Welzijn Ouderen Woensdrecht (SWOW) zou hierin ondergebracht kunnen worden, evenals de functies van vrijwilligersmakelaar en jongerenwerker, en een verbreed Wmo loket.

Ten behoeve van een verbreed Wmo loket is in eerste instantie met een 14 tal organisaties[4] in 2007 een intentieverklaring tot samenwerking afgesloten. Overleg met meerdere instellingen is aan de gang. Gezamenlijke huisvesting van de BWI met het Wmo loket en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zal de onderlinge samenwerking bevorderen en efficiënte doorverwijzing mogelijk maken als dat nodig is. Inwoners van Woensdrecht zullen hier direct van profiteren. Met een BWI zouden vraagstukken meer integraal benaderd kunnen worden. Als de raad instemt met de oprichting van een BWI, krijgt de positionering en opdracht nader vorm.

Jeugdbeleid

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is een nieuwe voorziening, waar iedereen die grote of kleine vragen heeft over opvoeden en opgroeien terecht kan. Of dat nu aan het loket is, telefonisch of via de website. In 2011 moet elke gemeente in Nederland er minstens één hebben. In de gemeente Woensdrecht heeft het Centrum voor Jeugd en Gezin op 4 februari 2010 haar deuren geopend.

In het Centrum voor Jeugd en Gezin Woensdrecht werken de volgende organisaties samen: Thuiszorg West-Brabant, GGD West-Brabant, MEE West-Brabant, Traverse, Bureau Jeugdzorg, de Zuidwester en de gemeente Woensdrecht. Deze organisaties zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de vijf kerntaken, te weten:

- informatie en advies;
- signalering;
- toeleiding naar hulp;
- licht pedagogische hulp;
- coördinatie van zorg.

Er zal dan ook een nauwe samenwerking zijn met professionals zoals de huisartsen, het onderwijs, de peuterspeelzalen, de kinderopvang, de jongerenwerker, de wijkagenten etc.

centrum voor
jeugd en gezin Woensdrecht
voor kleine en grote vragen

[4] Cliëntenplatform gemeente Woensdrecht, Centrum Indicatiestelling Zorg, Stichting Traverse, Stichting Thuiszorg West-Brabant, Stichting MEE West-Brabant, HOOM, Wonen West-Brabant, Woningstichting Woensdrecht, Bureau Sociale Raadslieden, Stichting Welzijn Ouderen Woensdrecht, Thuiszorg Service Nederland, sociale zaken Gemeente Woensdrecht (stand van zaken eind 2009)

Brede School en voor- en vroegschoolse educatie
In het kader van de Brede School ontwikkeling wordt gestreefd naar een Brede School in iedere kern. Een Brede School kan gezien worden als een samenwerking tussen allerlei voorzieningen die zich met kinderen bezighouden. Samenwerking tussen de Brede School partners hoeft niet perse binnen één gebouw plaats te vinden. Gebruikelijk is dat peuterspeelzalen en kinderopvang met de school een samenwerkingsverband aangaan. Ook los van de Brede Schoolontwikkeling werken peuterspeelzalen en kinderopvang steeds meer samen. In een dergelijk samenwerkingsverband kan in de vorm van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) gestalte gegeven worden aan een doorlopende leerlijn en het zo vroeg mogelijk voorkomen en bestrijden van achterstanden. In samenspraak met de peuterspeelzalen wordt bekeken op welke wijze doelgroepkinderen bereikt kunnen worden.

Vrijwilligersbeleid en beleid op het gebied van mantelzorgers
Op het vlak van vrijwilligersbeleid spelen een aantal ontwikkelingen. De noodzaak van vrijwilligerswerk en mantelzorg blijft onverminderd groot. Het is een landelijke trend dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden, door algemene maatschappelijke processen als individualisering, verhogen pensioenleeftijd en de toegenomen arbeidsparticipatie van vrouwen. In de gemeente Woensdrecht is de inzet van vrijwilligers op de beleidsterreinen welzijn, cultuur en sport van groot belang. Hierin heeft de gemeente ook een faciliterende rol. Er is daarom een vrijwilligersmakelaar aangesteld, die tot taak heeft om in het kader van de Wet Werk en Bijstand werklozen naar het arbeidsproces of naar vrijwilligerswerk te begeleiden. Daarnaast bemiddelt de vrijwilligersmakelaar in het vinden van maatschappelijke stages voor scholieren.
Beleid gericht op vrijwilligers en mantelzorgers is in ontwikkeling en zal gericht zijn op de vraag op welke wijze zij het best ondersteund kunnen worden en hun inzet geoptimaliseerd kan worden. Dit vraagstuk zal in overleg met de betrokken maatschappelijke organisaties (zoals stichting HOOM dat al een steunpunt mantelzorg heeft) opgepakt worden.
Vrijwilligersbeleid heeft niet alleen betrekking op welzijn, maar ook op cultuur en sport. Dit geldt ook voor specifiek beleid ten aanzien van doelgroepen (jeugd en ouderen).Ook op dit vlak is beleid in voorbereiding.

3.5 Wie maken het mogelijk.
Op het beleidsterrein welzijn onderhoudt de gemeente tal van subsidierelaties, zowel met professionele organisaties als met vrijwilligersorganisaties. Zowel met organisaties die alleen lokaal of in een kern werkzaam zijn, als met organisaties die regionaal werkzaam zijn. Dit varieert van de Belangroep Chronische zieken en Gehandicapten Woensdrecht tot stichting Traverse en van SWOW tot Herwonnen Levenskracht afdeling Putte (zie de bijlage voor een totaaloverzicht).

3.6 Welke effecten willen we bereiken

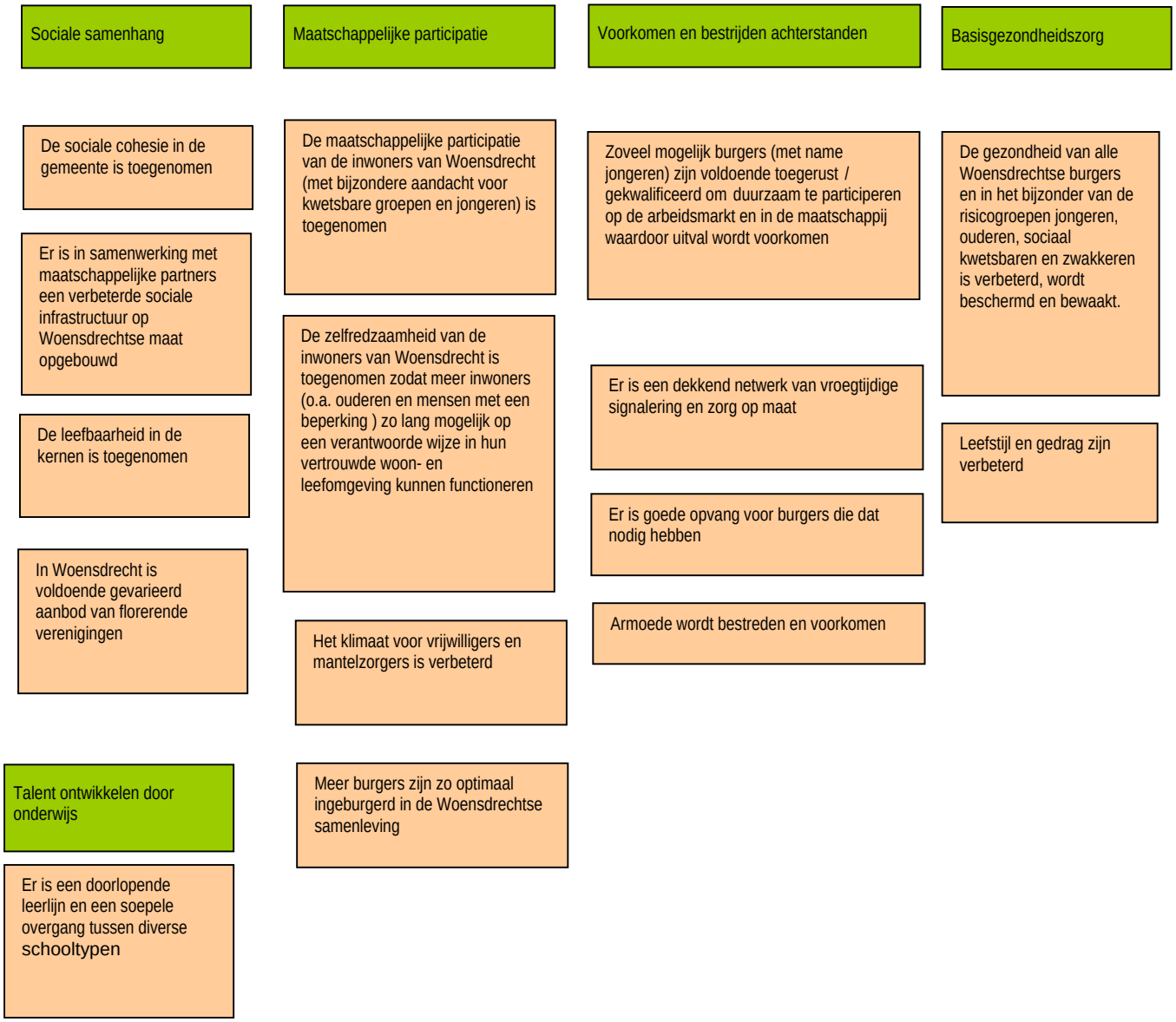
Het welzijnsbeleid van de gemeente Woensdrecht is gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie, zelfredzaamheid en sociale cohesie. De aanwezigheid van voorzieningen en de leefbaarheid in de kernen vormen dan ook een rode draad in het welzijnsbeleid.

Om maatschappelijke participatie te bevorderen kan specifiek beleid voor bepaalde doelgroepen noodzakelijk zijn: dit geldt voor doelgroepen als ouderen, jongeren en mensen met beperkingen. Dit kan zowel gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van achterstanden, als op talentontwikkeling. Het gezondheidsbeleid betreft in het bijzonder risicogroepen als jongeren, ouderen, sociaal kwetsbaren en zwakkeren. Armoedebeleid is gericht op het wegnemen van (financiële) belemmeringen tot maatschappelijke participatie.

De inzet van vrijwilligers is van groot belang voor deze beleidsdoelen en voor de beleidsdoelen op de terreinen cultuur en sport. De inzet van vrijwilligers vergroot hun eigen maatschappelijke participatie en die van anderen, en draagt direct bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in de verschillende kernen. Belangrijk onderdeel van het gemeentelijk welzijnsbeleid is dan ook het faciliteren en ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersverenigingen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de vijf hoofdthema's waarop wij inzetten.
Deze vijf hoofdthema's zijn vertaald naar de gewenste maatschappelijke effecten die wij nastreven op het gebied van welzijn.

Thema's en maatschappelijke effecten welzijn

Dit heeft geleid tot de formulering van de volgende beleidsdoelstellingen. Deze zijn geclusterd per maatschappelijk effect. De beleidsdoelstellingen dragen bij aan de realisering van deze maatschappelijke effecten.

Thema: sociale samenhang	
Maatschappelijke effecten: - de sociale cohesie in de gemeente is toegenomen; - er is in samenwerking met de maatschappelijke partners een verbeterde sociale infrastructuur op Woensdrechtse maat opgebouwd; - de leefbaarheid[5] in de kernen is toegenomen; - in Woensdrecht is voldoende gevarieerd aanbod van florerende verenigingen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het gemiddeld rapportcijfer dat door de burgers aan de leefbaarheid per kern is toegekend, moet in 2013 op een schaal van 1 - 10 minimaal een 7 zijn.	Bewonersenquête 2009: Leefbaarheid 7,5 Sociale cohesie 6,6 Tevredenheid over aanbod verenigingen 79% Wmo Monitor 2009: leefbaarheid 59% Burgeronderzoek 2009: Leven en wonen 64,2% goed, 8,5% uitstekend

Thema: maatschappelijke participatie	
Maatschappelijk effect: de maatschappelijke participatie van de inwoners van Woensdrecht (met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen en jongeren) is toegenomen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het percentage burgers dat gebruik maakt van de beschikbare sociale infrastructuur[6], moet in 2013 gelijk zijn gebleven of gestegen t.o.v. 2010.	Bewonersenquête 2009: tevredenheid aanwezigheid jeugdvoorzieningen 44% ouderenvoorzieningen 57% Wmo monitor 2009: maatschappelijke participatie 76% en jeugdthermometer 73%

[5] Leefbaarheid is het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg- welzijns- en gemaksdiensten.

[6] Sociale infrastructuur is het geheel van formele en informele voorzieningen en arrangementen dat het burgers mogelijk maakt deel te nemen aan de samenleving. Bij voorzieningen moet niet alleen worden gedacht aan fysieke voorzieningen zoals winkels, scholen, wijkcentra, zorgsteunpunten, gezondheidscentra en woonvormen voor verschillende groepen. Het betreft ook de diensten geleverd door maatschappelijke organisaties zoals jeugdwerk, agogisch werk, wijkagent, ouderenwerk, maatschappelijk werk en verschillende vormen van gezondheidszorg en door vrijwilligersorganisaties en burgers zelf. Te denken valt aan de activiteiten van dorpsplatforms, verschillende vormen van vrijwilligerswerk, buurtserviceteams, sportverenigingen en mantelzorg. Tenslotte bestaan er ook allerlei netwerken gericht op signalering van probleemsituaties danwel ondersteuning van mensen. Voorbeelden van dergelijke netwerken zijn de buurtnetwerken voor de jeugd en afstemmingsoverleggen rondom bijvoorbeeld ouderen en / of andere kwetsbare groepen burgers.

Maatschappelijk effect: de zelfredzaamheid van de inwoners van Woensdrecht is toegenomen zodat meer inwoners (o.a. ouderen en mensen met een beperking) zo lang mogelijk op een verantwoorde wijze in hun vertrouwde woon- en leefomgeving kunnen functioneren.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het percentage bekend zijnde inwoners met een beperking dat zelfstandig woont, moet in 2013 met 2% zijn gestegen ten opzichte van 2010.	GGD monitor: 28% van ouderen woont zelfstandig
Het percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat zich eenzaam[7] voelt, moet in 2013 met 2% zijn afgenomen t.o.v. 2010.	Volgens de eenzaamheidsschaal is in Woensdrecht 37% van de volwassenen (2005) en 48% van de ouderen (2006) eenzaam.

Maatschappelijk effect: het klimaat voor vrijwilligers en mantelzorgers is verbeterd.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk verricht, moet in 2013 met 5% zijn gestegen ten opzichte van 2010.	GGD monitoren, vrijwilligerswerk: jeugd: 9%; volwassen: 20% ouderen: 25%, waarvan 15% 2 uur of meer vrijwilligerswerk per week verricht. mantelzorg: volwassenen: 7%; ouderen: 15% Nadere afspraken worden gemaakt met vrijwilligersmakelaar en BWI
Het aantal vrijwilligers en mantelzorgers dat (professioneel) wordt ondersteund, moet in 2013 met 10% zijn gestegen ten opzichte van 2010	Jaarverslag HOOM 2008: 178 aantal bekende mantelzorgers, 9 groepsgewijze deelname, 85 thematische deelname, 13 bureaubezoek, 91 telefonische ondersteuning, 33 ondersteuning middels huisbezoek.14 hulpvragen vrijwilligerszorg
Het aantal langdurig werklozen dat vrijwilligerswerk of mantelzorg verricht, moet in 2013 met minimaal 25 personen zijn gestegen ten opzichte van 2010.	Meetgegevens afdeling Publiekzaken.

[7] Bij de eenzaamheid die in de volwassenenmonitor 2005 en ouderenmonitor 2006 wordt beschreven, is uitgegaan van eenzaamheid die veroorzaakt wordt door een gebrek aan relaties. Om de mate van eenzaamheid te bepalen, wordt daarom het al of niet bestaande verlangen naar (meer, andere of betere) relaties gemeten. De score hiervan wordt weergegeven op een eenzaamheidsschaal (in totaal 11 vragen) en vormt een objectieve maat voor eenzaamheid. Deze score wordt in vier klassen ingedeeld: niet eenzaam (0-2), matig eenzaam (3-8), ernstig eenzaam (9-10) en zeer ernstig eenzaam (11). De laatste drie klassen worden samengevoegd tot de groep ‘eenzamen’ (score 3-11).

Maatschappelijk effect: meer burgers zijn optimaal ingeburgerd in de Woensdrechtse samenleving.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Door middel van het aanbieden van sociale begeleiding aan inburgeraars ervoor zorgen dat ze binnen 3,5 jaar participeren in de Woensdrechtse samenleving.	Jaarverslag Stg Vluchtelingenwerk

Thema: voorkomen en bestrijden van achterstanden	
Maatschappelijk effect: zoveel mogelijk burgers (vooral jongeren) zijn voldoende toegerust /gekwalificeerd om duurzaam te participeren op de arbeidsmarkt en in de maatschappij waardoor uitval wordt voorkomen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2013 moet 95% van het aantal bekend zijnde risicokinderen[8] worden bereikt door onder andere het Centrum Jeugd en Gezin.	Vanaf moment van opening CJG (februari 2010) wordt geregistreerd wat de vragen zijn en hoe ze binnenkomen bijv. loket, telefonisch, digitaal.

Maatschappelijk effect: er is een dekkend netwerk van vroegtijdige signalering en zorg op maat.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2013 moet op het gebied van welzijn en zorg (incl. Wmo) een dekkend (lokaal) netwerk zijn gerealiseerd.	Inventarisatie diverse netwerken en ketensamenwerkingen.

Maatschappelijk effect: er is goede opvang voor burgers die dat nodig hebben.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2013 is voor 60 % van alle bekend zijnde sociaal kwetsbare burgers, passende huisvesting gerealiseerd.	Dit betreft inwoners van 18 jaar en ouder met een risico op uitval, de uitvallers zelf en de mensen die weer aanhaken. Bijv. daklozen, zwerfjongeren, ex-gedetineerden, doelgroep huiselijk geweld, vrouwenopvang. Het betreft hier een beleidsdoelstelling die regionaal uitgewerkt wordt.

[8] Jongeren bij wie zich problemen voordoen waardoor de lichamelijke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling wordt bedreigd. Verder kan het jongeren betreffen die in een omgeving verkeren die risico's met zich meebrengt.

Maatschappelijk effect: armoede wordt bestreden en voorkomen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het aantal personen met een minimum inkomen dat door financiële bijdrage / bijdrage in natura gebruik maakt van voorzieningen is in 2013 met 10% gestegen ten opzichte van 2010.	Monitoring via uitvoering sociale zaken van het aantal aanvragen en budgetbesteding.
Het aantal personen met een minimum inkomen dat gebruik maakt van gemeentelijke regelingen is 2013 met 10% gestegen ten opzichte van 2010	idem

Thema: basisgezondheidszorg	
Maatschappelijk effect: de gezondheid van alle Woensdrechtse burgers en in het bijzonder van de risicogroepen jongeren, ouderen, sociaal kwetsbaren en zwakkeren, is verbeterd, wordt beschermd en bewaakt.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het percentage burgers dat zijn gezondheidsbeleving positief waardeert is in 2013 gelijk gebleven ten opzichte van de percentages zoals vermeld in de laatste jongeren- en volwassenen enquête. Voor de ouderen is dit percentage met 0,5% gestegen ten opzichte van de laatste ouderenmonitor van de GGD.	GGD monitoren: Volwassenen: 86% Jongeren: 86% Ouderen: 69%

Maatschappelijk effect: leefstijl en gedrag zijn veranderd.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2013 is het percentage jongeren dat alcohol gebruikt gedaald ten opzichte van de jongerenmonitor 2007.	GGD monitor: 49% jongeren Alcoholgebruik (in afgelopen 4 weken)
Het % burgers met overgewicht is in 2013 gedaald ten opzichte van het percentage zoals vermeld in jongeren- en volwassenen-enquête / oudermonitor van de GGD.	GGD-monitor: volwassenen: 53% jeugd: 13% ouderen: 61%

Thema: talent ontwikkelen door onderwijs	
Maatschappelijk effect: er is een doorlopende leerlijn en een soepele overgang tussen diverse schooltypen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2011 moet het aantal bekend zijnde doelgroepkinderen[9] dat deelneemt aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE) 100% zijn.	Momenteel zijn er 55 doelgroepkinderen die een VVE programma aanbod krijgen. In het voorjaar 2010 wordt een VVE monitor opgezet om de voortgang van VVE te meten.

[9] De criteria voor het bepalen van een doelgroepkind zijn: de gewichtenregeling (gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders), signaal vanuit de peuterleidsters, signaal vanuit het periodiek overleg met Thuiszorg West-Brabant, en overige indicaties (huisarts, traverse, etc.)

4. Cultuur

4.1. Wat is het

Het begrip cultuur wordt in verschillende betekenissen gebruikt. Daarbij geldt voor alle definities dat mensen hun identiteit vinden in cultuur en samen de culturele identiteit van een gemeenschap vormen.
In de meest brede zin wordt het begrip cultuur gebruikt voor alles wat door de samenleving wordt voortgebracht. Cultuur wordt dan tegenover natuur gesteld. In deze definitie is cultuur een afspiegeling van de identiteit van een gemeenschap. Het omvat de leefwijzen, gebruiken, normen en waarden van de gemeenschap. Cultuur is een dynamisch begrip, niet statisch. Het verandert onder interne en externe invloeden.
Cultuur kan ook opgevat worden als het totaal van de intellectuele en artistieke vruchten van de beschaving. Het omvat dan kunst, filosofie en wetenschap. In de meest enge zin van het woord wordt het begrip cultuur alleen gebruikt voor kunstuitingen.
In deze kadernota gaan wij uit van een breed begrip van cultuur. Hieronder vallen onder andere de professionele kunsten, amateurkunst, cultureel erfgoed, cultuureducatie, en bibliotheekwerk. De overheid ziet er voor zichzelf een stimulerende en faciliterende taak weggelegd. Doel is de participatie aan cultuur te bevorderen, het culturele aanbod te behouden en te vernieuwen en de culturele identiteit te versterken.

Cultuur bevordert de kwaliteit en samenhang van de samenleving en daarmee de kwaliteit van leven. De volgende effecten zijn te onderscheiden:

a. Individuele effecten: cultuur vergroot het individuele genot, geluk en welzijn
b. Sociale effecten: cultuur is een sociaal bindmiddel
c. Economische effecten: cultuur is goed voor de economie
d. Fysieke effecten: cultuur maakt de leefomgeving interessanter.

Deelname aan het culturele leven draagt bij aan het individuele welzijn. Ook bevordert het in belangrijke mate maatschappelijke participatie. In Woensdrecht versterken culturele activiteiten de leefbaarheid in en tussen de verschillende kernen. Indirect wordt hierdoor ook de aantrekkingskracht van Woensdrecht voor zowel het bedrijfsleven als het toerisme vergroot. Woensdrecht wil haar culturele vitaliteit versterken en daarbij de burger betrekken. Zo vergroot aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving de leefbaarheid en aantrekkingskracht van de gemeente.
Een actief kunst- en cultuurbeleid versterkt in samenhang met het gemeentelijk beleid de identiteit en culturele vitaliteit van de gemeente Woensdrecht. Dit beleid is gericht op welzijn, evenementen, toerisme, recreatie en economie. Vraagstukken op het vlak van cultuurbeleid worden dan ook zoveel mogelijk integraal benaderd.

4.2 Wat is er

Woensdrecht heeft geen vastgestelde beleidsnota voor cultuur.
Wel is er sprake van een feitelijke beleidspraktijk. Er worden subsidies verstrekt en besluiten genomen op gebied van cultuur. In deze kadernota beschrijven wij de huidige situatie. Impliciet gebleven beleidsuitgangspunten worden expliciet gemaakt. Ook is gebruik gemaakt van eerdere aanzetten tot een cultuurnota. Naar aanleiding van de subsidie aan stichting Podiumkunst Kloosterhof in 2004 is een startdocument voor een cultuurnota vastgesteld. In 2007 heeft een cultuurconferentie plaatsgevonden voor een op te stellen cultuurnota. Resultaten hiervan zijn in de kadernota meegenomen.

Met de betrokken culturele- en maatschappelijke organisaties zijn gewenste maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen besproken. Vervolgens zijn de beleidsdoelstellingen aangescherpt. Deze kadernota legt op deze wijze een basis voor de toekomstige beleidspraktijk.

4.3 Specifieke situatie Woensdrecht

Kenmerkend voor de lokale situatie in Woensdrecht is de diversiteit en het grote aantal amateurkunstverenigingen in alle vijf de kernen. Naast de bibliotheek zijn er geen professionele culturele instellingen binnen de gemeentegrenzen.
Per onderdeel van het beleidsterrein cultuur volgt een korte uiteenzetting van de huidige situatie.

Amateurkunst en volkscultuur

De amateurkunstverenigingen variëren van muziekverenigingen, koren, heemkundekringen tot een volksdansgroep en een toneelvereniging. Ook carnavalsverenigingen en openbare feestelijkheden vallen onder cultuur.
De subsidiering van verenigingen bevordert de deelname van jeugd aan de verschillende verenigingen.
De vrijwillige inzet van talloze inwoners van Woensdrecht is een belangrijke randvoorwaarde voor een levendig cultureel klimaat en verenigingsleven. Op vrijwillige basis wordt een bibliotheek in Huijbergen gerund, het Wilhelmietenmuseum draait op vrijwilligers, en het podium het Kloosterhof wordt door vrijwilligers geprogrammeerd. Vrijwilligers dragen bij aan de leefbaarheid en de culturele vitaliteit van de gemeente. Cultuurbeleid en vrijwilligersbeleid raken hier elkaar.

Bibliotheekbeleid

In de gemeente Woensdrecht heeft drie verschillende bibliotheekorganisaties. Hierdoor zijn er in drie van de vijf kernen van de gemeente bibliotheekvestigingen. In Hoogerheide en Ossendrecht zijn vestigingen van basisbibliotheek het Markiezaat, in Huijbergen is de openbare bibliotheek Huijbergen gevestigd. De inwoners van Putte kunnen gebruik maken van de vestiging Bibliotheek Kapellen.

De aanwezigheid van een bibliotheekvoorziening draagt direct bij aan de leefbaarheid van de kernen. Dit geldt vooral voor minder mobiele inwoners als ouderen en basisschoolleerlingen. In samenwerking met andere maatschappelijke organisaties geeft de bibliotheek inhoud aan haar informatieve, culturele, educatieve en ontmoetingsfunctie. Bibliotheek het Markiezaat heeft een uitpunt met overzicht van het culturele aanbod in Woensdrecht.

Cultuureducatie
Momenteel maken alle basisschoolleerlingen in Woensdrecht via het programma Cukids kennis met de verschillende kunst- en cultuurdisciplines. Op het vlak van muziekeducatie kunnen inwoners van Woensdrecht lessen volgen bij het Centrum voor de Kunsten in Bergen op Zoom en muziekschool Fravino. Het Centrum voor de Kunsten heeft een dependance in Hoogerheide. Ook wordt er muziekles gegeven bij de diverse muziekverenigingen. Daarnaast biedt een professionele culturele instelling als de bibliotheek een cultuureducatief aanbod. Verenigingen zetten docenten of een instructeur in om hun leden les te geven.
Al deze activiteiten en voorzieningen op het vlak van cultuureducatie dragen bij aan de bevordering van de actieve en passieve cultuurparticipatie van de inwoners van Woensdrecht.

Podiumkunsten
Podium Kloosterhof biedt een gevarieerd aanbod van theater, muziek en cabaret in de theaterzaal van MFC Kloosterhof. In MFC Kloosterhof vinden ook repetities en presentaties van de muziekgezelschappen in Woensdrecht plaats. Het theater heeft een regionale uitstraling. Ook inwoners van buiten de gemeente Woensdrecht maken gebruik van het aanbod. Leerlingen van het middelbaar onderwijs kunnen in het kader van het vak CKV (culturele en kunstzinnige vorming) de voorstellingen van Podium Kloosterhof bezoeken.

Beeldende kunst
Op incidentele basis worden kunstwerken in de openbare ruimte gerealiseerd. Dit kan variëren van een grootschalig project (het bunkerproject Randweg Hoogerheide) tot plaatsing van een enkel kunstwerk.

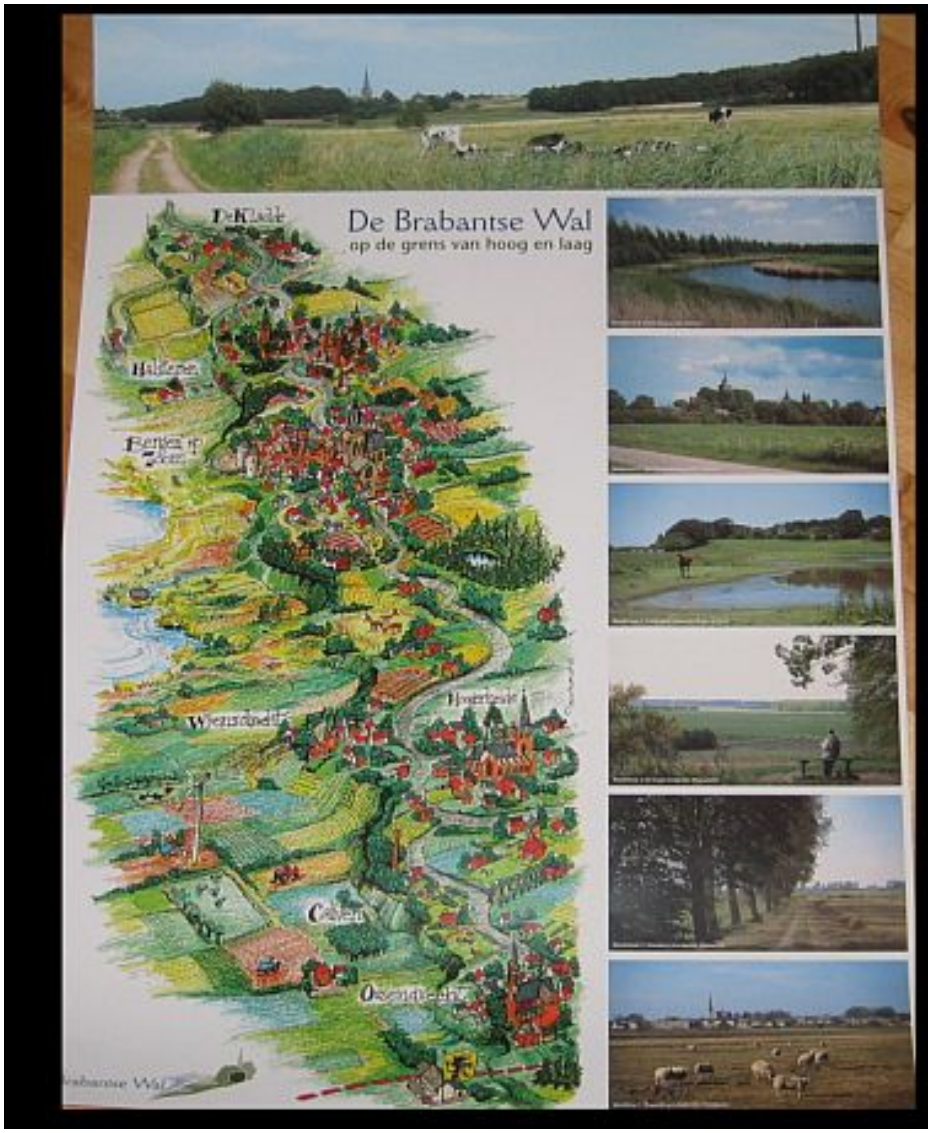
Beeldende kunst in de openbare ruimte wordt veelal door het cultureel erfgoed en de identiteit van de gemeente Woensdrecht geïnspireerd. Beeldende kunst is interessant voor zowel inwoners als bezoekers van Woensdrecht. Het bunkerproject is bijvoorbeeld gericht op de landschappelijke en cultuurhistorische inpassing van een aantal Duitse bunkers uit de tweede wereldoorlog in het wegtracé van de nieuwe randweg. Het biedt hierdoor ook mogelijkheden voor recreatie met een aansluiting op diverse routestructuren. Het wielerkunstwerk op de rotonde van de ontsluiting A58 bevestigt en versterkt het imago van de gemeente Woensdrecht als wielergemeente. Indien door het genereren van extra middelen nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte worden gerealiseerd, wordt de Werkgroep Kunst Woensdrecht hierbij betrokken. Naast nieuwe werken vormen routes en exposities (bijvoorbeeld in de centrale hal van het MFC Kloosterhof) mogelijkheden om beeldende kunst onder de aandacht van de inwoners van Woensdrecht te brengen.

Cultureel erfgoed[10]

Ook op het vlak van cultureel erfgoed is de gemeente Woensdrecht een gevarieerde gemeente. Elke kern heeft zijn eigen karakteristieken die we willen behouden. Er zijn een aantal beeldbepalende panden. Door middel van kleine monumentenroutes worden de verschillende cultuurhistorisch waardevolle objecten onder de aandacht van inwoners en bezoekers gebracht. Er zijn verschillende heemkundekringen actief. Ook een gebied als de Brabantse Wal is vanuit cultuurhistorisch perspectief van groot belang. Deze steilrand, die zijn oorsprong vindt in de laatste ijstijd (15- tot 10-duizend jaar geleden), vormt ook nu nog de overgang van het Brabantse zandgebied naar de lager gelegen Zeeuwse zeekleipolders. Op de Brabantse Wal bevinden zich oude plaatsen en nederzettingen: Zandvliet, Ossendrecht, Woensdrecht, Zuidgeest, Borgvliet, Bergen op Zoom en Halsteren, en negentiende-eeuwse

[10] Onder cultureel erfgoed verstaan we dat wat door vorige generaties tot stand is gebracht en wat nu nog bestaat en cultuurhistorische waarde heeft. Cultureel erfgoed bestrijkt het terrein van de archieven, musea, geschiedbeoefening, archeologie en monumentenzorg.

landgoederen. De geschiedenis van dit gebied heeft zijn sporen nagelaten en er een rijk geschakeerd landschap van gemaakt. De Brabantse Wal is door zijn landschappelijke en cultuurhistorische waarde een belangrijke toeristische trekpleister.

4.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding

Onderzocht wordt of met ingang van 2011 de functie van combinatiefunctionarissen ingevoerd kan worden. Het rijk stelt in het kader van de Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur hiervoor middelen beschikbaar. De gemeente dient deze middelen echter te matchen, waarbij de functie van combinatiefunctionaris een structureel karakter dient te krijgen.
Een combinatiefunctionaris is in dienst van één werkgever. Verder is de functie gericht op twee werkvelden op het vlak van onderwijs, sport of cultuur. Doel van een combinatiefunctionaris is om Brede Scholen uit te breiden met sport en cultuuraanbod, de sportverenigingen te versterken, het dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen te stimuleren en te bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met een of meer kunst- en cultuurvormen.
Begin 2010 wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om te beoordelen of de aanstelling van combinatiefunctionarissen mogelijk is.

Wij zijn van plan om met de bibliotheekorganisaties een meerjarige overeenkomst te sluiten. Aandachtspunten daarbij zijn de spreiding van de vestigingen, en de kwaliteit van de voorzieningen. Uitgangspunt is dat iedere inwoner van Woensdrecht gebruik kan maken van een bibliotheekvoorziening. Wij zullen dit in samenhang bekijken, in overleg met de betrokken regiogemeenten (Bergen op Zoom en Steenbergen).

4.5 Wie maken het mogelijk

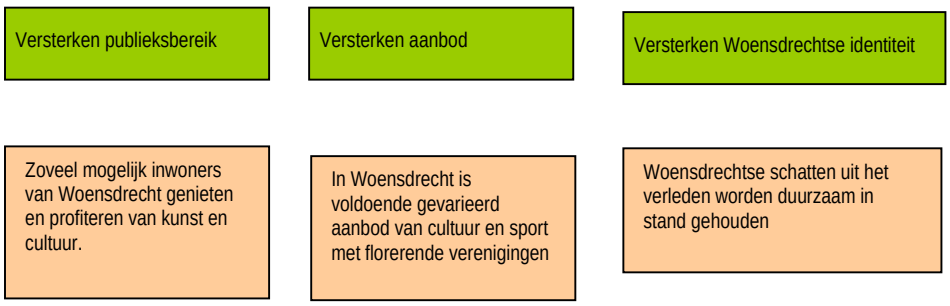
De vele verenigingen in Woensdrecht zorgen voor een levendig cultureel klimaat. Veelal is er sprake van een structurele subsidierelatie, in de vorm van een vast bedrag per (jeugd)lid, per inwoner of een waarderingsubsidie.
Professionele cultuurinstellingen die door de gemeente worden gesubsidieerd betreffen de bibliotheek het Markiezaat, de Bibliotheek Kapellen en het Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom. De bibliotheek Het Markiezaat en het Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom worden ook door regiogemeenten gesubsidieerd. Wij streven naar afstemming met de regiogemeenten die deze voorzieningen eveneens financieren.

4.6 Welke effecten willen we bereiken

Wij willen in Woensdrecht een boeiend cultureel klimaat waar het aangenaam verblijven is voor iedereen. Wij vinden het belangrijk dat alle bewoners in de gelegenheid zijn zichzelf te ontplooien via kunst en cultuur. Daarbij willen wij de eigen karakteristiek van de diverse kernen en van Woensdrecht behouden. De culturele activiteiten versterken de leefbaarheid in en de samenhang tussen de verschillende kernen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de drie hoofdthema's waarop wij inzetten.
Deze drie hoofdthema's zijn vertaald naar de gewenste maatschappelijke effecten die wij nastreven op het gebied van cultuur.

Thema's en maatschappelijke effecten cultuur

Dit heeft geleid tot de formulering van de volgende beleidsdoelstellingen. Zij zijn geclusterd per maatschappelijk effect. De beleidsdoelstellingen dragen bij aan de realisering van deze maatschappelijke effecten.

Thema: versterken publieksbereik	
Maatschappelijk effect: zoveel mogelijk inwoners van Woensdrecht genieten en profiteren van kunst en cultuur.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het aantal inwoners dat deelneemt aan het culturele aanbod (in Woensdrecht) neemt in 2013 toe met 3% ten opzichte van 2010.	Jaarverslagen van gesubsidieerde culturele instellingen.
Het aantal inwoners dat aan activiteiten in de bibliotheek deelneemt is in 2013 met 3% toegenomen ten opzichte van 2010. Dit geldt ook voor minder mobiele doelgroepen (jongeren en ouderen).	Jaarverslagen bibliotheken.
100% van de leerlingen van het basisonderwijs in Woensdrecht blijft in 2013 door cultuureducatie kennis maken met diverse facetten van cultuur.	Aantal leerlingen basisonderwijs.

Toelichting: Wij willen dat zoveel mogelijk inwoners van Woensdrecht genieten en profiteren van kunst (en cultuur). We streven ernaar met het culturele aanbod een divers, en zo breed mogelijk publiek te bereiken. We bevorderen dat culturele instellingen hun aanbod optimaal onder de aandacht brengen van het publiek. Ook is het aanbod goed toegankelijk.
Cultuureducatie heeft tot doel het verbeteren van de culturele competenties van vooral leerlingen in het primair onderwijs. Met het oog op de ontwikkeling van talent en kwaliteit, willen we de samenwerking bevorderen tussen het onderwijs, de amateurverenigingen en Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom. De Brede School kan daarbij de schakel zijn tussen school, verenigingen, de instellingen voor cultuureducatie, de bibliotheek en andere lokale culturele instellingen.
Uitgangspunten zijn kwaliteit, professionaliteit en bereikbaarheid van de voorziening.

Thema: versterken aanbod	
Maatschappelijk effect:in Woensdrecht is een gevarieerd aanbod op het gebied van cultuur met florerende verenigingen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het aantal manifestaties, voorstellingen en exposities op het gebied van kunst en cultuur blijft in 2013 minimaal gehandhaafd ten opzichte van 2010.	Jaarverslagen van o.a. gesubsidieerde culturele instellingen; evenementen kalender; programmering Podium Kloosterhof.
De diversiteit van cultuur verenigingen blijft in 2013 minimaal in stand ten opzichte van 2010.	In 2010 in beeld brengen.
De actieve cultuurparticipatie van inwoners van Woensdrecht in verenigingsverband is in 2013 met 3% toegenomen ten opzichte van 2010.	Nulmeting uitvoeren in 2010.

Toelichting: Het huidige gevarieerd aanbod van amateurkunstverenigingen op het gebied van toneel en muziek biedt de inwoners van Woensdrecht de kans zelf actief aan cultuur te beoefenen (dit is actieve cultuurparticipatie).
Van de verenigingen verwachten we dat ze regelmatig publieke presentaties verzorgen. Op deze manier kunnen de inwoners van Woensdrecht aan cultuur deelnemen. Ook deelname van jongeren willen we bevorderen.
Door in te zetten op de ontwikkeling van talent en kwaliteit bevorderen we de dynamiek in het Woensdrechtse culturele leven. Dit versterkt en vernieuwt het aanbod. Wij willen de samenwerking tussen de lokale culturele instellingen en de verenigingen vergroten.

Thema: versterken Woensdrechtse identiteit	
Maatschappelijk effect: Woensdrechtse schatten uit het verleden worden duurzaam in stand gehouden.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
In 2013 staat 100% van de lijst van beeldbepalende panden op de gemeentelijke monumentenlijst.	Inventarisatielijst is bekend.
In 2013 zijn de cultuurhistorisch en archeologisch waardevolle verwachtingsgebieden in beeld gebracht.	
In 2013 is het aantal bezoekers aan activiteiten van een heemkundekring toegenomen met 1% ten opzichte van 2010.	Jaarverslagen Heemkundekringen.
In 2013 het aantal cultuurtoeristen minimaal in stand houden ten opzichte van 2010	Jaarverslagen culturele instellingen.
Het aantal bezoekers aan georganiseerde evenementen op het gebied van erfgoed is in 2013 minimaal in stand houden ten opzichte van 2010.	Jaarverslagen culturele instellingen.

Toelichting: Wij willen het erfgoed van de gemeente Woensdrecht bewaren en beschermen door het inventariseren en waarderen van de aanwezige cultuurhistorische kwaliteiten. Wij zetten het Woensdrechtse erfgoed in voor het bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving van vandaag en de toekomst. Wij onderzoeken de mogelijkheid om hiervoor archeologische en cultuurhistorische waardenkaarten te ontwikkelen. Daarbij willen we het verleden meer verbinden aan de actualiteit: Woensdrechtenaren laten zien dat ze meer met hun verleden hebben dan ze denken. Door cultuureducatie leert de jeugd wat hun omgeving hen te bieden heeft en wordt het cultureel erfgoed aan hen doorgegeven (erfgoededucatie, omgevingsonderwijs).

De ontwikkeling van cultuurtoerisme kan naast een verhoging van de (toeristische) besteding en de werkgelegenheid bijdragen aan de waardering voor en het behoud van cultureel erfgoed. Om dit te bewerkstelligen zal de samenwerking tussen de beleidsterreinen kunst en cultuur, recreatie en toerisme, ruimtelijke ordening en economie actief opgezocht worden.

5. Sport

5.1. Wat is het

Sportbeoefening heeft meerdere facetten: meedoen, bewegen, en presteren. Samen sporten en/of bewegen kan leiden tot het ontstaan van hechte vriendschappen en omvangrijke kenniskringen. Het kan ook leiden tot vertrouwen in jezelf en in elkaar, ondanks cultuur, afkomst of geloof. Dit draagt bij aan positief sociaal gedrag. Bewegen heeft daarnaast een goede uitwerking op gezondheid. Het voorkomt overgewicht en geeft een algemeen welbevinden: na een inspanning of een sportief succes voelt men zich prettiger.
Sport is dan ook niet alleen een doel op zich. Het levert een gerichte bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. Lokaal sportbeleid heeft raakvlakken met het gemeentelijk beleid gericht op de bevordering van de volksgezondheid, maatschappelijke participatie en sociale cohesie. Zonder vrijwilligers kunnen de sportverenigingen niet functioneren. Hiermee raakt het sportbeleid ook het vrijwilligersbeleid. Ook zijn er raakvlakken met economisch beleid, en beleid met betrekking tot toerisme en recreatie. Met het versterken van de reputatie van Woensdrecht als wielergemeente, wordt ook de identiteit en de (toeristische) aantrekkingskracht van de gemeente versterkt.

5.2 Wat is er

Woensdrecht heeft geen vastgesteld sportbeleid. Wel is er sprake van een feitelijke beleidspraktijk. We verstrekken subsidies aan sportverenigingen. Ook biedt de gemeente faciliteiten in de vorm van binnen- en buitenaccommodaties. Subsidies aan sportverenigingen bevorderen in het bijzonder de deelname van jeugd aan sport. Ook is in het armoedebeleid het Jeugdsportfonds opgenomen. Hierdoor krijgen kinderen van minder draagkrachtige ouders de gelegenheid te sporten.
De raad heeft in 2007 een motie aangenomen om opkomende sporters met doorgroeipotentie te stimuleren en (financieel) te ondersteunen. In de praktijk heeft dit gestalte gekregen in faciliterende zin.

In aanvulling op regionale en landelijke voorzieningen faciliteert de gemeente zo mogelijk ook de beoefening van topsport. Overige bewoners van Woensdrecht kunnen hier ook gebruik van maken.
In deze kadernota beschrijven we op de eerste plaats de huidige situatie. Hiermee worden impliciet gebleven beleidsuitgangspunten expliciet gemaakt. Met de betrokken sport- en

maatschappelijke organisaties zijn gewenste maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen besproken. Vervolgens zijn de beleidsdoelstellingen aangescherpt.. Deze kadernota legt op deze wijze een basis voor de toekomstige beleidspraktijk.

5.3. Specifieke situatie in Woensdrecht

Op het gebied van sport is sprake van een divers verenigingsleven. Ruim 30 verenigingen worden door de gemeente gesubsidieerd. Dit varieert van voetbalverenigingen tot een rolschaatsvereniging, een hengelsportvereniging en wielercomités. Zonder de inzet van vrijwilligers functioneren deze verenigingen niet. Sport staat midden in de Woensdrechtse samenleving. De sportorganisaties hebben een belangrijke sociale functie. Zij zijn een bindende factor.
In Woensdrecht wonen de nodige topsporters. (o.a. wielersport, turnen, speerwerpen, voltige). Woensdrecht is bij uitstek een wielergemeente: er zijn meerdere wielerverenigingen. Er worden diverse jeugdwedstrijden georganiseerd, de landelijke en internationale kampioenschappen veldrijden zijn er gehouden, en de Tour de France passeert Woensdrecht in 2010. Genoeg aanknopingspunten om Woensdrecht Wielergemeente te noemen. Eind 2009 zal het succesvolle BOS project (Buurtschap Onderwijs Sport) afgerond worden, waarna het Wielercollege dat bij Mollercollege Zuidwesthoek is ondergebracht, op structurele basis zal worden voortgezet.

Ook is in 2009 een start gemaakt om senioren meer in beweging te krijgen. Door de gemeente zijn succesvolle cursussen Nordic Walking (beginners en gevorderden) mogelijk gemaakt.

5.4 Ontwikkelingen en beleid in voorbereiding.

Momenteel wordt de mogelijkheid en de financiële haalbaarheid van een Wielercentrum onderzocht. Van een breed opgezet Wielercentrum zouden alle inwoners van de gemeente kunnen profiteren. Initiatiefnemers zijn naast de gemeente, het Mollercollege Zuidwesthoek de KNWU, Sportservice Noord-Brabant, de stichting Grote Prijs Adrie van der Poel en de Volksabdij. Hierbij wordt onderzocht of een trainingscircuit gerealiseerd kan worden waarop de wielrenners, vooral de junioren, een of twee avonden in de week kunnen trainen.

Onderzocht wordt of met ingang van 2011 de functie van combinatiefunctionarissen ingevoerd kan worden. Hier komen onderwijs, sport en cultuur samen, zoals we ook hebben uitgelegd in 4.4 van cultuur. Een structurele samenwerking tussen onderwijs, sport- en cultuurverenigingen kan hieraan bijdragen. In 2010 wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.

5.5 Wie maken het mogelijk

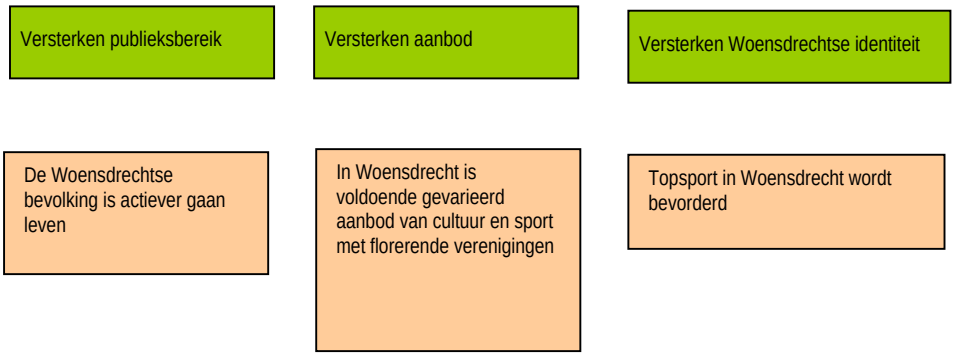
Er zijn geen professionele sportinstellingen in Woensdrecht, of organisaties die in regionaal verband gesubsidieerd worden. Ruim 30 vrijwilligersverenigingen worden door de gemeente gesubsidieerd (zie de bijlage voor een volledig overzicht).

5.6 Welke effecten willen we bereiken

Tot op heden bestaat de gemeentelijke aandacht voor sport hoofdzakelijk uit het ondersteunen van de verschillende sportverenigingen, het in stand houden van verschillende binnen- en buitenaccommodaties, en het zo mogelijk faciliteren van topsporters.
Wij willen daarbij een brede deelname aan sport bevorderen, door rekening te houden met specifieke doelgroepen: jongeren, ouderen en mensen met een beperking. Voor ouderen en mensen met een beperking geldt dat sporten en bewegen direct bijdraagt aan hun zelfredzaamheid.
Gelet op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen is voldoende sport en beweging van groot belang. Sport en beweging hebben een gunstige invloed op de schoolprestaties en verminderen schooluitval. Het bevorderen van de deelname aan sport door jongeren heeft dan ook onze bijzondere aandacht. Van sportverenigingen verwachten we dat ze de deelname door jeugd stimuleren.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de drie hoofdthema's waarop wij inzetten.
Deze drie hoofdthema's zijn vertaald naar de gewenste maatschappelijk effecten die wij nastreven op het gebied van sport.

Thema's en maatschappelijke effecten sport

Dit heeft geleid tot de formulering van de volgende beleidsdoelstellingen. Zij zijn geclusterd per maatschappelijk effect. De beleidsdoelstellingen dragen bij aan de realisering van deze maatschappelijke effecten.

Thema: versterken publieksbereik	
Maatschappelijk effect: de Woensdrechtse bevolking is actiever gaan leven.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het aantal inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (minimaal 30 minuten per dag) is in 2013 minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde.	Uit de GGD ouderenmonitor is gebleken dat 39% van de ouderen niet voldoet aan de Nederlandse beweegnorm voor 55 plussers
Het aantal kinderen van Woensdrecht dat minimaal 5 uur per week beweegt is in 2013 minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde.	Onderzoek sportbeleving 2010: 6% van de jeugd voldoet hieraan.
Het aantal inwoners dat deelneemt aan het beweegaanbod is in 2013 met 1% toegenomen ten opzichte van 2010.	Onderzoek sportbeleving 2010: 70% van de sporters beoefent sport in verenigingsverband.
Het aantal inwoners met een beperking dat actief deel neemt aan sport blijft minimaal in stand ten opzichte van 2010.	Onderzoek sportbeleving 2010: 32,5% van de respondenten geeft aan dat gezondheid sporten niet toelaat.
De speelvoorzieningen blijven in 2013 100% voldoen aan de veiligheidsnormen.	

Thema: versterken aanbod.	
Maatschappelijk effect: In Woensdrecht is voldoende gevarieerd aanbod op het gebied van sport met florerende verenigingen.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
De diversiteit van sportverenigingen minimaal in stand houden ten opzichte van 2010.	In 2010 in beeld brengen.

Thema: versterken Woensdrechtse identiteit	
Maatschappelijk effect: Topsport in Woensdrecht wordt bevorderd.	
Beleidsdoelstelling	**Meetgegevens**
Het aantal sporters met doorgroeipotentie dat gebruik maakt van bestaande gemeentelijke binnen- en buitenaccommodatie blijft minimaal gehandhaafd ten opzichte van 2010.	Onderzoek sportbeleving 2010: door verenigingen is aangegeven dat 33 leden doorgroeipotentie hebben.

6. Draagvlak

De maatschappelijke organisaties in Woensdrecht, zowel de professionele organisaties als de vrijwilligersorganisaties, zijn betrokken geweest bij de formulering van de beleidsdoelstellingen. Hun reacties hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen zoals deze in de huidige vorm in de kadernota zijn opgenomen. De kadernota is via het Management Team en het college aangeboden aan de raad ter voorlopige vaststelling en wordt daarna in het kader van de burgerparticipatie besproken met de maatschappelijke organisaties om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren. Daarna wordt de kadernota definitief door de raad vastgesteld.

7. Financiële consequenties

Bij het opstellen van deze kadernota was in eerste instantie uitgegaan van de bestaande financiële middelen zoals die zijn opgenomen in de begroting inclusief het subsidieplafond.
Bepaalde projecten zijn nog in onderzoeksfase of haalbaarheidsfase denk hierbij aan BWI of wielercentrum. Hiervoor zijn nog geen middelen opgenomen. Dit is afhankelijk van de resultaten uit de onderzoeken.

In de voortgangsrapportage van september 2009 was nog uitgegaan van bestaande financiële richtlijnen met betrekking tot de hoogte van de subsidies. Echter bij de vaststelling van de begroting 2010 en ook bij de reactie van de provincie op de begroting is de noodzaak om concreter invulling te geven aan besparingen en ombuigingen groter geworden.
In de begroting 2010 en het meerjarenperspectief 2010-2013 van de gemeente is opgenomen dat middelen gegenereerd moeten worden om de begroting sluitend te krijgen. Dat betekent dat ook gekeken moet worden naar de omvang van de subsidies. In de toekomst zal minder subsidie beschikbaar zijn. Enerzijds aan reguliere subsidies, anderzijds zal met de grote instellingen worden gesproken over een vermindering. Door het subsidie instrument gerichter te relateren aan de beleidsdoelstellingen uit deze kadernota, kunnen de gemeentelijke middelen effectiever worden ingezet.

8. Slot

8.1 Vervolgtraject: aanpak, uitvoering, tijdpad

De kadernota is in concept vastgesteld door de raad in de vergadering van 25 februari 2010. Daarna wordt deze in het kader van de burgerparticipatie besproken met de maatschappelijke organisaties. Vervolgens wordt de kadernota definitief door de raad vastgesteld. Na de vaststelling van de kadernota welzijn cultuur en sport, leggen wij aan de raad voor een notitie Subsidiebeleid, een aangepaste Algemene Subsidieverordening en uitvoeringsvoorschriften in de vorm van een beleidsregel “Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport”.

Na de definitieve vaststelling van de kadernota zullen we met diverse gesubsidieerde instellingen afspraken gaan maken over de wijze waarop zij aan de realisering van de beleidsdoelstellingen kunnen bijdragen. De volgende aanbevelingen komen aan de orde:

- We maken onderscheid tussen professionele en vrijwilligersorganisaties.
- Inzet van onze relatie met de professionele instellingen is om zoveel mogelijk concrete prestatieafspraken te maken. De Algemene Subsidie Verordening biedt hiervoor een concreet instrument.

- Indien ook regiogemeenten een professionele instelling financieren, streven we naar onderlinge afstemming van deze prestatieafspraken.
- De positionering en opdracht aan de BWI heeft gelet op de reikwijdte van deze instelling onze bijzondere aandacht.
- De subsidie aan vrijwilligersorganisaties zullen we eveneens relateren aan de maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen uit deze kadernota.
- In de beleidsregel “Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport” wordt een verwijzing naar de kadernota opgenomen. Voor de sport- en cultuurverenigingen geldt in het bijzonder dat de deelname door jeugd aan verenigingsactiviteiten bevorderd dient te worden (motie van juni 2007). Dit stimuleren wij door de inzet van het subsidie instrument. In de beleidsregel “Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport” krijgt dit vorm.
- Er dient een afzonderlijke nota accommodatiebeleid opgesteld te worden, zie 2.3.

Tijdpad:

25 februari 2010	Vaststelling concept Kadernota welzijn, cultuur en sport door de raad
Maart 2010	*Gemeenteraad verkiezingen*
Juni 2010	Bespreken met maatschappelijke instellingen
Eind 2010	Vaststelling Kadernota welzijn, cultuur en sport door de raad
Eind 2010	Vaststellen Algemene Subsidie Verordening door de raad
Eind 2010	Raad horen over beleidsregels welzijn cultuur en sport
Eind 2010 / begin 2011	Beleidsregels vaststellen door college
Doorlopend in 2011 en volgend	Afspraken maken met diverse instellingen

8.2 Speerpunten

Uit de kadernota vloeien de volgende speerpunten voort. Dit zijn voor welzijn:

- Onderzoeken naar de haalbaarheid BWI.
- Ouderenbeleidsplan.
- Invoeren WMO-adviesraad.
- Vrijwilligersbeleid.
- Beleid mantelzorg.
- Blickvelt.
- Regionaal plan Alcohol en Jeugd is gestart.
- Het oprichten, implementeren, ontwikkelen en in stand houden CJG.
- Uitvoeringsprogramma Regionaal Kompas.
- Kwaliteitsverbetering peuterspeelzalen.
- Opstellen kadernota Integraal Jeugdbeleid.
- Uitvoeren speerpunten Lokaal Volksgezondheids Plan.
- Opstellen VVE-monitor.

In het kader van cultuur is dit:

- Onderzoek haalbaarheid archeologische en cultuurhistorische waardekaart.
- Onderzoek haalbaarheid stimuleringsregeling gemeentelijke monumenten.
- Opzetten kunstroute.
- Versterken van publieksbereik, aanbod en identiteit voor cultuur.

Met betrekking tot sport wordt aandacht gegeven aan de volgende speerpunten:

- Haalbaarheidsonderzoek voor combinatiefunctionarissen ingevolge de Impuls brede scholen sport en cultuur.
- Haalbaarheidsonderzoek voor opzetten Wielercentrum Woensdrecht.
- Versterken publieksbereik, aanbod en identiteit voor sport.

8.3 Evaluatie

De kadernota heeft een looptijd van vier jaar (2010-2013). Dit betekent ook dat de nota tijdig geëvalueerd moet worden. Overleg met de gesubsidieerde instellingen en regelmatig onderzoek draagt hieraan bij. Onderzoek is in ieder geval nodig ter onderbouwing van de in de kadernota opgenomen streefpercentages.
De streefpercentages die opgenomen zijn in de beleidsdoelstellingen zijn voor zover mogelijk gebaseerd op gegevens over de huidige situatie, afkomstig uit bestaande gemeentelijke en regionale onderzoeken: het Burgeronderzoek gemeente Woensdrecht 2009, de Bewonersenquête over leefbaarheid en veiligheid 2009, de monitoren van de GGD (volwassenmonitor 2005, ouderenmonitor 2006, jeugdmonitor 2007), en de Wmo monitor 2009. Deze onderzoeken worden op een regelmatige basis uitgevoerd.
Om te kunnen meten of we de beleidsdoelstellingen halen voeren we nu al een aantal onderzoeken uit. In toekomstige onderzoeken zal in de vraagstelling rekening gehouden worden met de beleidsdoelstellingen uit deze kadernota, zodat vastgesteld kan worden of ze gerealiseerd worden. De BWI kan hier een coördinerende rol in vervullen.
De bevolkingssamenstelling van Woensdrecht verandert onder invloed van ontgroening en vergrijzing. Dit kan ook aanleiding geven tot bijstelling van de beleidsdoelstellingen.

8.4 Communicatie

Binnen dit totale project wordt aandacht besteed aan burgerparticipatie van en informatieverstrekking aan de diverse instellingen. Het is belangrijk dat er een communicatieplan komt voor het vervolgtraject.

9. Bijlagen

9.1 Aanbevelingen Rekenkamercommissie

- De rekenkamercommissie beveelt de raad aan haar dualistische positie in te nemen door maatschappelijke effecten te formuleren en deze vast te leggen in een kaderstellende nota.
- De rekenkamercommissie beveelt de raad aan de subsidiesystematiek te vereenvoudigen.
- De rekenkamercommissie beveelt het college aan het subsidiebeleid uit te werken in uitvoeringsvoorschriften.
- De rekenkamercommissie beveelt het college aan te heroverwegen of een juiste balans bestaat tussen de administratieve lastendruk en de omvang van de toegekende subsidies.
- De rekenkamercommissie beveelt het college aan periodiek een evaluatie uit te voeren naar de doeltreffendheid en de effecten van subsidies.
- De rekenkamercommissie beveelt het college aan om zowel bij het vaststellen van de kaders als bij het opstellen van overeenkomsten voor uit te voeren activiteiten, de expertise van instellingen te benutten.

9.2 Prestatievelden Wmo

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;Wet voorziening gehandicapten (WVG);
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

9.3 Overzicht structureel gesubsidieerde instellingen per januari 2010

(geclusterd naar beleidsterrein, en onderscheid professioneel en vrijwillig)

Naam organisatie	Profess. Organisatie	Vrijw. Organisatie	Welzijn Cultuur Sport	Lokaal - Regionaal gesubs.
Algemene Vereniging voor Ouderen		X	w	
Ango		X	w	
Belangengroep Chronisch Zieken en Gehandicapten Woensdrecht		X	w	Lokaal
Centrum voor Jeugd en Gezin	X		w	Lokaal
De Zonnebloem, afdeling Hoogerheide		X	w	Lokaal
De Zonnebloem, afdeling Huijbergen		X	w	Lokaal
De Zonnebloem, afdeling Putte		X	w	Lokaal
De Zonnebloem, afdeling Ossendrecht		X	W	Lokaal
E.H.B.O. vereniging afdeling Huijbergen		X	w	Lokaal
EH-ZWH Ossendrecht/Putte/Hoogerheide		X	w	Lokaal
Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ)	X		w	Regionaal
Herwonnen Levenskracht afdeling Hoogerheide/Huijbergen/Woensdrecht		X	w	Lokaal
Herwonnen Levenskracht afdeling Ossendrecht		X	w	Lokaal
Herwonnen Levenskracht afdeling Putte		X	w	Lokaal
Jeugdwerk Huijbergen		X	w	Lokaal
KansPlus, ledengroep Bergen op Zoom		X	w	Regionaal
Katholieke bond van Ouderen afdeling Hoogerheide		X	w	Lokaal
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Huijbergen		X	w	Lokaal
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Ossendrecht		X	w	Lokaal
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Putte		X	w	Lokaal
Katholieke Vrouwen Organisatie afdeling Hoogerheide		X	w	Lokaal
Katholieke Vrouwen Organisatie afdeling Ossendrecht		X	w	Lokaal
Kindervakantiewerk Huijbergen		X	w	Lokaal
Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen, afdeling Woensdrecht		X	w	Lokaal
Novadic Kentron	X		w	Regionaal
PC DoeMeeCentrum		X	w	Lokaal
Politieteam Team Woensdrecht: Moederbrigade		X	w	Lokaal
Slachtofferhulp Nederland, regio Zuid-West	X		w	Regionaal
Stchting Dag- en Woonvoorziening	X		w	Regionaal
Steunpunt huiselijk geweld	X		w	Regionaal
Steunpunt Zelfhulp West-Brabant		X	w	Regionaal
Stichting Buro Halt West-Brabant	X		w	Regionaal

Stichting Familieleden Psychiatrische Patienten		X	w	Regionaal
Stichting Gemeenschapstaken Woensdrecht de Kring		X	w	Lokaal
Stichting Happynezz		X	w	Lokaal
Stichting HOOM	X		w	Regionaal
Stichting Jeugd- & Jongerenwerk Woensdrecht		X	w	Lokaal
Stichting Jeveo		X	w	Lokaal
Stichting Kindervakantiespel Ossendrecht		X	w	Lokaal
Stichting Peuterspeelzalen Woensdrecht	X		w	Lokaal
Stichting Samen Actief en Sportief		X	w	Lokaal
Stichting Scouting de Woudlopers		X	w	Lokaal
Stichting Scouting Hoogerheide		X	w	Lokaal
Stichting Scouting Ossendrecht		X	w	Lokaal
Stichting Traverse West-Brabant	X		w	Regionaal
Stichting Traverse West-Brabant Buro Sociaal Raadslieden	X		w	Regionaal
Stichting Vigeta		X	w	Regionaal
Stichting Vluchtelingenwerk		X	w	Regionaal
Stichting Welzijn Ouderen Woensdrecht	X		w	Lokaal
Stichting Zeeuws Brabantse Sport voor Doven		X	w	Regionaal
Thuiszorg West-Brabant/jeugdgezondheid (subsidierelatie opgezegd per 1-1-2010)	X		w	Regionaal
V.O.K.V., Vrouwenvereniging op eigen kracht vooruit, Ossendrecht		X	w	Lokaal
Vrouwen Vereniging Huijbergen		X	w	Lokaal
Werkgroep Schoolproject Tanzania		X	w	Lokaal
Badmintonclub de Drieschaar		X	s	Lokaal
Bowlingvereniging Hoogerheide		X	s	Lokaal
Duinruitertjes		X	s	Lokaal
gymnastiekvereniging ODI		X	s	Lokaal
H.S.V. het Spanjooltje		X	s	Lokaal
H.S.V. the Batters		X	s	Lokaal
MUDO		X	s	Lokaal
R.K. Rolschaatsclub SEO		X	s	Lokaal
R.S.C. de Zuidwesthoek		X	s	Lokaal
Stichting Wielercomité Huijbergen		X	s	Lokaal
Stichting Wielercomité Woensdrecht		X	s	Lokaal
Tafeltennisvereniging Hotak		X	s	Lokaal
Tafeltennisvereniging Set Point		X	s	Lokaal
Tafeltennisvereniging T.C.O. '78		X	s	Lokaal
Tafeltennisvereniging T.T.V. Tornado		X	s	Lokaal
Tennisvereniging de Meet		X	s	Lokaal
Tennisvereniging de Put		X	s	Lokaal
Tennisvereniging Huijbergen		X	s	Lokaal
Tennisvereniging Mattemburgh		X	s	Lokaal
Voetbalvereniging de Grenswachters		X	s	Lokaal
Voetbalvereniging Meto		X	s	Lokaal
Voetbalvereniging Odio		X	s	Lokaal

Voetbalvereniging Vivoo		X	s	Lokaal
Voetbalvereniging W.V.V. '67		X	s	Lokaal
Volleybalvereniging VAT		X	s	Lokaal
Wielertourclub de Grensrijders		X	s	Lokaal
Zwem- en polovereniging de Zuidwesthoek		X	s	Lokaal
Zwemvereniging de Zilvermeeuw		X	s	Lokaal
Basisbibliotheek het Markiezaat, district Woensdrecht	X		c	Regionaal
Bibliotheek Kapellen	X		c	
Carnavalsstichting d'Ossenkoppe		X	c	Lokaal
Carnavalsvereniging de Sanegeit		X	c	Lokaal
Centrum voor de Kunsten (Muziekschool Bergen op Zoom) (incl. ballet)	X		c	Regionaal
Cukids kunstmenu			c	
Fanfare de Volharding		X	c	Lokaal
Gemengd Koor Huijbergen		X	c	Lokaal
Gemengd Koor Innovation		X	c	Lokaal
Gemengd Koor Sugar & Spice		X	c	Lokaal
Geschiedkundige Kring van Stad en Land Bergen op Zoom		X	c	
Gilde St. Sebastiaan		X	c	Lokaal
Harmonie Aurora		X	c	Lokaal
Heemkundekring Het Zuidkwartier		X	c	Lokaal
Heemkundekring Huijbergen		X	c	Lokaal
Karnavalsstichting de Snoeken		X	c	Lokaal
Krekelkoor		X	c	Lokaal
Majorettenvereniging De Rode Parels		X	c	Lokaal
Majorettevereniging De Sunflowers		X	c	Lokaal
Milieuvereniging Benegora		X	c	
Muziekvereniging De Hoop		X	c	Lokaal
Muziekvereniging De Scheldezonen		X	c	Lokaal
Muziekvereniging St. Cecilia		X	c	Lokaal
Oranjecomité Huijbergen/ St. Nicolaas Huijbergen		X	c	Lokaal
Stichting Brabants Landschap	X		c	Regionaal
Stichting Buurtschappen Ossendrecht		X	c	Lokaal
Stichting Carnaval de Grensneus		X	c	Lokaal
Stichting Culturele Evenementen Putte		X	c	Lokaal
Stichting Fravino, afdeling Muziekschool		X	c	Lokaal
Stichting Fravino, afdeling Streekorkest		X	c	Lokaal
Stichting Openbare Bibliotheek Huijbergen		X	c	Lokaal
Stichting Openbare Feestelijkheden, Hoogerheide		X	c	Lokaal
Stichting Podium Kloosterhof			c	Lokaal
Stichting Uit de Kunst		X	c	
Toneelvereniging Saamhorigheid		X	c	Lokaal
Volksdansgroep Paulientje		X	c	Lokaal
Werkgroep Streekconcours Zuidwesthoek		X	c	Lokaal
Wilhelmietenmuseum		X	c	Lokaal